

מעילה שלא חייב בה כרת אינו דין שפטר בה את המזיד -

M'eeloh; for which there is no liability of Kohrais, should not the rule be that a Mayzid be exempt

OVERVIEW

The וחטאה בשגגה¹ cites a פסוק concerning מעילה (קרבן) which states¹ that a קרבן is brought only for בשוגג, but not if he was מזיד. The question posed, is why is a פסוק necessary to exclude במעילה from a קרבן, for there is a ק"ו; if by other לאוין (which are stricter) where there is a כרת (for transgressing it) there is no חוב קרבן for מזיד, so by מעילה (which is more lenient) where there is no חוב קרבן for מזיד, there should certainly not be a חוב קרבן for מזיד. Our תוספות discusses the basis of this ק"ו.

asks: תוספות

תימה נימא היא הנותנת דשאר מצות שהן חמורות שהן בכרת אין לזדונה כפרה -

It is astounding! Let us say that this ק"ו itself is the cause why we need the מיעוט of בשגגה (to exclude מזיד from a קרבן); for without the פסוק we could have argued **that other מצות which are severe, for their punishment is כרת** (for מזיד), therefore **there is no atonement** (with a קרבן) **for their מזיד**, but rather they receive כרת -

אבל מעילה שהיא קלה שאין בה כרת יש לזדונה כפרה² -

However מעילה, which is more lenient for there is no כרת by הזיד במעילה, therefore, **there is atonement** (with a קרבן) **for its מזיד!**

offers support for this logic: תוספות

וכהאי גוונא איכא בריש מכות (דף ב,ב) דקאמר קל וחומר³ -

¹ נפ"ש פי תמלעל מעל וְחָטְאָה בְּשִׁגְגָה מִקְדָּשֵׁי יְהוָה וְהֵבִיא אֶת אֲשָׁמוֹ, states, ויקרא ה,טו.

² question is that bringing a קרבן is not a severity, but rather a leniency; that his sin is forgiven (instead of receiving כרת); therefore other איסורים where there is a כרת punishment for מזיד, they cannot receive atonement with a קרבן and forgo the כרת punishment, rather they must receive the (harsher) כרת punishment. However by מעילה where there is no כרת punishment for מזיד, his atonement can be with a קרבן. Therefore we need the פסוק of בשגגה to exclude מזיד from a קרבן. קרבן agrees with the premise of the ק"ו that מעילה is less severe than איסורים; he questions the conclusion of the ק"ו, by arguing that a קרבן is a leniency, therefore מעילה which is more lenient than other איסורים should have the atonement of a קרבן. See "Thinking it over" # 1.

³ The גמרא there is explaining the first משנה that if עדים testified that someone needs to go to גלות (for he killed someone בשוגג), and the עדים where היום, these עדים זוממין do not receive גלות [even though the תורה writes [דברים] but rather they receive מלקות for testifying falsely. The גמרא explains the reason for this ruling is the following ק"ו cited in תוספות.

And there is something similar to this logic of תוספות in the beginning of מסכת
מכות where the גמרא states that it is a ק"ו -

ומה הוא שעושה מעשה במזיד אינו גולה⁴ עדים שלא עשו מעשה אינו דין שלא יגלו -

And what if by the murderer, who did an action במזיד, he does not go to גלות,
these עדים who did not do any action (they did not actually kill anyone),
should certainly not go to גלות; this was the ק"ו. The גמרא responded that we cannot derive
it from this ק"ו that עדים זוממים are not גולה, for -

היא הנותנת הוא שעשה מעשה במזיד לא יגלה כי היכי דלא תיהוי ליה כפרה -

This ק"ו itself is the cause why the עדים זוממים should be גולה; for, he (the murderer)
who did an action (he murdered) should not be גולה, in order that the גלות
should not atone for him; however -

הן שלא עשו מעשה יגלו דתיהוי להו כפרה⁵ -

They (the עדים זוממים) who did no action (they did not kill) should be גולה, that it
should be a כפרה for them. We see that when it comes to items which are a כפרה (like גלות
and קרבן); we afford it to the more lenient case than to the more severe cases.

תוספות has an additional question on this ק"ו:

ועוד ארבעה המביאין על הזדון כשגגה יוכיחו דאין בהן כרת וחייבין על זדונם -

And additionally, the four (sinners) who bring a קרבן for a מזיד as well as a שוגג
will disprove the ק"ו, for there is no כרת by these four and nevertheless they are
obligated to bring a קרבן for their זדון, similarly by מעילה (even though) there is no כרת,
nevertheless it requires a קרבן by מזיד (not as the ק"ו indicated). The four are -

הבא על שפחה חרופה⁶ ונזיר טמא⁷ ושבועת העדות⁸ והפקדון⁹ (תוספתא דכריתות פרק א') -

One who had relations with a שפחה חרופה, a נזיר טמא, and the oaths of witnesses
and deposits; these four bring a קרבן (even) if they violated במזיד.

תוספות answers:

⁴ This is even in a case where there was no התראה so he is not מחויב מיתה nevertheless he does not go to גלות.

⁵ The point of the rejection of the ק"ו is (like here) that גלות is not (merely) a severity but rather it is a leniency to provide atonement, therefore it is given to the more lenient case (the עדים זוממים as opposed to the (actual) killer), similarly here a קרבן should be given to the lenient case of מעילה and not to the severe cases of כרת.

⁶ A שפחה חרופה is a שפחה כנענית who was חורין בת חורין (see חציה שפחה וחציה בת חורין) [ויקרא [קדושים] יט, כ כא]. A ישראל who has relations with here brings an שפחה חרופה, whether it was בשוגג or במזיד.

⁷ A נזיר who became טמא with a טומאת מת during his נזירות must bring an שם נזיר whether he became בשוגג or במזיד (see במדבר [נשא] ו, ט יב).

⁸ A person who knew testimony and claimed under oath that he knows no testimony is liable to bring a קרבן עולה, whether he transgressed the oath בשוגג or במזיד (see ויקרא ה, א ו).

⁹ Someone who denies under oath owing someone else money (whether a loan, a deposit, wages, etc.) when in fact he owed the money, is obligated to bring an שם גזילות whether it was בשוגג or במזיד (see ויקרא ה, כא כה).

ואומר רבינו יצחק דשפיר פריך בלאו הכי לא אם אמרת וכולי¹⁰ -

And the ר"י says that the גמרא properly rejects the ק"ו without these two concerns that תוספות mentioned, by saying; 'no; if you say, etc.

תוספות asks:

ומיהו¹¹ קשה לרבינו יצחק אמאי איצטריך בכריתות (דף ט, א) -

However, the ר"י has a difficulty; why was it necessary for the גמרא in מסכת - כריתות

בשפחה חרופה אשר חטא¹² לרבות זדון -

regarding a שפחה חרופה to cite the פסוק of אשר חטא to include a מזיד; that a מזיד is also required to bring an שפחה חרופה -

וגבי נזיר נמי דריש מפתאום¹³ לרבות זדון -

And also regarding נזיר the גמרא expounds 'פתאום' to include מזיד; the question is why is it necessary to have a ריבוי to include מזיד, why would we think otherwise -

דאי משום דלא נילף ממעילה דאמעית מזדון¹⁴ -

For if we need a פסוק to include מזיד in order that we should not derive (שפחה) from מזיד מעילה, which is excluded from מזיד; this is no answer -

אדרבה משבועת העדות והפקדון אית לן למילף דלחומרא¹⁵ מקשינן:

For on the contrary, we should derive שפחה חרופה and נזיר from שבועת העדות where there is a קרבן (even) במזיד; for we make a היקש to be stringent. תוספות does not answer this question.

SUMMARY

קרבה is a כפרה; there is a logic to say that only a less severe transgression can bring a קרבן and have a כפרה, but not (necessarily) a more severe transgression.

¹⁰ תוספות is essentially saying that the two questions of תוספות are valid to reject the ק"ו, but the גמרא chose a third way of disproving the ק"ו.

¹¹ See 'Thinking it over' # 3.

¹² The second נכפף עליו תפנה באיל האשם לפני יהנה על חטאתו אשר חטא ונסלח לו מחטאתו אשר חטא (קדושים) ט, כב. reads; ויקרא (קדושים) ט, כב. teaches us that מזיד needs to bring a קרבן like שוגג (see ונסלח ד"ה ונסלח) (see שוגג קרבן like שוגג).

¹³ נכי ימות מת עליו בפתע פתאום וגו' reads; נזיר במדבר (נשא) ו, ט.

¹⁴ We know that an שם מעילות is brought only for שוגג (not במזיד) for the פסוק (see footnote # 1) clearly states (without the ריבוי) we may have thought that שפחה חרופה and שם נזיר are also only by שוגג. See 'Thinking it over' # 2. However תוספות rejects this argument.

¹⁵ There are two options; either to derive שפחה חרופה and נזיר from מעילה to be lenient and exempt מזיד from a קרבן, or to be strict and derive שפחה חרופה and נזיר from שבועת העדות והפקדון that מזיד is required to bring a קרבן. There is a rule that wherever we have two options to make a היקש either לקולא or לחומרא, we make the לחומרא. Therefore there is (seemingly) no need for a ריבוי to include מזיד by שפחה חרופה and נזיר since we can derive it through a היקש from שבועת העדות והפקדון. See 'Thinking it over' # 1.

THINKING IT OVER

1. תוספות seems to be self-contradictory. Initially תוספות claimed that since קרבן is a כפרה, it should be appropriate only for the less severe transgressions; meaning that קרבן is a קולא.¹⁶ However at the end תוספות maintains that if we have a choice which היקש is valid we should choose the היקש which obligates a קרבן since לחומרא¹⁷ but initially תוספות argued that bringing a קרבן is not (necessarily) a חומרא!¹⁸

2. תוספות mentions that we may have thought to derive ש"ח and נזיר from מעילה (that there is no במזיד).¹⁹ However as תוספות said initially that we can say היא הנותנת, by ש"ח there is מיתה (according to רבי) therefore there is no במזיד; but by ש"ח and נזיר where there is no מיתה there can be a במזיד.²⁰

3. What is the connection of תוספות last question (ומיהו קשה לר"י),²¹ with this which תוספות stated previously?²²

¹⁶ See footnote # 2.

¹⁷ See footnote # 15.

¹⁸ See מהרש"א.

¹⁹ See footnote # 14.

²⁰ See מהרש"א.

²¹ See footnote # 11.

²² See מהר"ם.